

Inteligentní test osobnosti IES

* hodnotí 14 klíčových lidských vlastností

* podrobné vyhodnocení bez čekání, ihned

www.psychnet.cz

Stáhněte si relaxaci v mp3

* relaxační metody pomáhají proti úzkosti, stresu, při potížích se spánkem a jiných problémech

www.relaxace.psychoweb.cz

Online programy proti úzkosti a depresi

* zbavte se svých potíží z pohodlí svého domova
* zcela anonymní
* potřebujete jen zájem a internet

www.velka.zlutasova.cz

Test duševního zdraví - MENFIT

* posuzuje pozitivní i negativní vlivy na vaši psychiku

* zjišťuje možný výskyt nejčastějších psychických poruch

www.psychnet.cz

Metody v psychologii - pozorování, experiment...

PhDr. Michaela Peterková, www.psyx.cz

Pozorování, experiment, testy, kazuistika, projektivní metody

Pozorování

Základní metodou sběru dat je pozorování. V zásadě se rozlišuje pozorování zaměřené na sebe, vlastní prožívání (tzv. introspekce) a zaměřené na druhé (extraspekce).

Introspekce byla hodně používána v minulosti a vysloužila si mnoho kritiky. Již Kant prohlašoval, že pozorováním nějakého vnitřního dění toto dění vlastně měníme. Další námitky se týkaly zejména subjektivity takto získaných výpovědí. Introspekce se v psychologii nicméně udržela, protože popis prožívání jedince je mnohdy velmi užitečný, a je spíše snaha co nejvíce omezit subjektivismus (srovnáváním výpovědí více osob). Tuto metodu používají hlavně humanisté a kognitivisté; představitelé behaviorismu ji naopak zcela odmítají.

Extraspekce je pozorováním druhých. Jedním možným dělením je rozlišení nezúčastněného pozorování (badatel je mimo pozorovanou skupinu) a pozorování zúčastněného (badatel funguje jako člen skupiny - např. výzkumy mezi vězni). Dále se rozeznává pozorování zjevné a skryté (podle toho, jak badatel ne/narušuje průběh děje). Hlavním problémem extraspekce je rozpoznat v situaci to podstatné a opatřit to správným a co nejobjektivnějším výkladem, prostým osobních domněnek pozorovatele.

Experiment

Za nejcennější metodu je považován experiment, jelikož umožňuje nalezení příčin sledovaných jevů. Experiment lze uspořádat v laboratorních podmínkách, nebo v přirozeném prostředí. Podle množství proměnných se rozlišuje experiment jednoduchý a multivariační. Experimentátor vždy mění hodnotu nezávisle proměnné a sleduje, jak se v té souvislosti mění závisle proměnná.

Ilustrovat to lze na následujícím příkladě: Bylo zkoumáno, zda a případně jaký vliv má velikost skupiny lidí na ochotu jednotlivých členů pomoci někomu potřebnému. Ukázalo se, že čím je osob ve skupině více, tím menší je pravděpodobnost zásahu. Jednotlivec pomůže v 80% případů, s rostoucím počtem lidí pravděpodobnost klesá až k pouhým 7% (Cumminsová, Záhady experimentální psychologie, 1998).

Nezávisle proměnnou je zde počet osob ve skupině (určena experimentátorem), provedení zásahu je pak závisle proměnná, protože její hodnota přímo závisí na hodnotě nezávisle proměnné.

V případě, že nezávisle proměnná má hodnotu ano/ne, tedy že buď je, nebo není přítomna, pak je vedle experimentální skupiny zapotřebí ještě skupina kontrolní. Např. má se potvrdit hypotéza, že hlasitá hudba negativně ovlivňuje kvalitu řízení automobilu - osoby z experimentální skupiny jezdí s hudbou (nezávisle proměnná), zatímco osoby z kontrolní

Online testy na

www.psychotesty.psyx.cz

EQ-TEST

Test emoční inteligence Dokážete komunikovat s druhými, umíte správně odhadnout, jak se cítí? Vládnete svým emocím nebo ony ovládají vás?

OSPAT

Test typů a poruch osobnosti Jaké je celkové zaměření vaší osobnosti? Nemáte některé vlastnosti příliš silně nebo naopak příliš slabě vyvinuté?

BITEPT

Test psychických poruch Dělá vám starosti vaše psychika? Chcete pomoci odhadnout, jak jste na tom s duševním zdravím?

FULJOB

Test profesní orientace Na jakou školu nebo práci se hodíte? S jakou profesí ladí vaše osobnost?

MEMREX/COGIT

Test paměti a test mentálního výkonu. Jak funguje vaše paměť? Jak dobří jste v zapamatování a vybavení? Myslí vám to pružně, rychle a bezchybně? Neselháváte v pozornosti?

Online testy na

www.psychotesty.psyx.cz

skupiny bez ní. Pokud se prokáže, že osoby z experimentální skupiny dělají signifikantně* více chyb (závisle proměnná), než osoby z kontrolní skupiny, je výchozí hypotéza potvrzena jako pravdivá.

Další metody

Pomocí různých testů výkonu a schopností lze získat velké množství údajů při relativně malé námaze. Dotazníky mapují sféru hodnot, zájmů, postojů atp. Výhodou testů a dotazníků je jejich přesné vyhodnocování a potlačení subjektivity experimentátora, jejich nevýhoda spočívá v tom, že téměř neumožňují postihnout individualitu testovaných osob.

Studiu jedinečných případů slouží metoda zvaná kazuistika. Údaje se získávají zpravidla rekonstrukcí životopisu zkoumaného jedince. Zjištění individuálního vývoje a průběhu života jedince - anamnéza - probíhá většinou jako tzv. anamnestický rozhovor, někdy se používá dotazník.

Metoda sémantického diferenciálu slouží k měření a srovnávání významu určitých objektů.

Obsahová analýza zkoumá témata vyskytující se ve sdělovacích prostředcích, uměleckých dílech aj.

Na výzkum vztahů mezi členy malých skupin se zaměřuje metoda zvaná sociometrie.

Psychologové mají k dispozici rovněž celou řadu tzv. projektivních metod, které jsou založeny na předpokladu, že jedinec do veškeré své činnosti a do vnímání nejednoznačných podnětů promítá cosi ze své psychiky. Analýze slouží deníky, školní sešity a jiné produkty; projektivní metody se používají rovněž při zkoumání, jak jedinec vnímá neúplné a nejednoznačné útvary - má např. doplnit chybějící text ke comicsovému obrázku nebo komentovat nějakou vyobrazenou situaci. Nejznámější je Rohrschachův test - zkoumaná osoba sděluje, co ji napadá při pohledu na různé inkoustové skvrny. Achillovou patou projektivních metod je jejich vyhodnocování - interpretace získaných informací, kde existuje velké riziko zatížení výsledků subjektivitou badatele.

* Signifikantní

Významný, rozhodující, objektivně potvrzený. Statisticky signifikantní rozdíl je takový rozdíl, který vznikl působením nezávisle proměnné a je tedy nenáhodný a opakovatelný.

autor: PhDr. Michaela Peterková, www.psyx.cz

otestujte svou PAMĚŤ a své IQ v akci

psychologické testy duševního výkonu

www.vykonove-testy.psyx.cz

Psychologie na internetu:

www.psychotesty.psyx.cz > online psychologické testy

www.psychoweb.cz > články z psychologie, výtahy z knih

www.psychonet.cz > inteligentní testy osobnosti

www.profi.psychonet.cz > psychologické testy pro firmy a personalistiku

www.velka.zlutasova.cz > online programy proti depresi a úzkosti

www.chytra.zlutasova.cz > kurzy základů psychologie přes internet

www.relaxace.psychoweb.cz > relaxace v mp3 ke stažení

www.psyx.cz > testy, poradna, hypnóza